

NCC, att. Mette Hee Christensen
Tobaksvejen 2A
2860 Søborg

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Andy Heineth
E-mail: ahe@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 06

Dato: 21-12-2023
Grave ID: 4791128001
Journal nr.: 08/17141

Side 1 af 9

Dispensation til modtagelse af uforurennet jord i råstofgrav på Staboltvej 18, matr.nr. 11d, Bjerreby By, Bjerreby, Svendborg Kommune. Gælder indtil den 08-12-2033.

Region Syddanmark meddeler hermed dispensation til modtagelse af uforurennet jord på del af matr.nr. 11d Bjerreby By, Bjerreby. Dispensationen meddeles efter jordforureningslovens § 52 stk. 2 nr. 3. Dispensationen blev sendt i høring ved brev af den 02-11-2023. Der er i høringsperioden kommet høringsvar fra Dantonit og fra Svendborg Kommune. Høringsvaret fra Svendborg Kommune er besvaret i en separat mailkorrespondance, der er vedhæftet dispensationen. I høringsvaret fra Dantonit ønskes der i dispensationen henvist til den nye råstofftiladelse. I denne endelige dispensation henvises der nu til den nye indvindingstilladelse gældende fra den 08-12-2023. Dantonit har i høringsvaret ønsket, at dispensationen skal gælde 1 år længere end råstofftiladelsen. Efterbehandlingen er en del af råstofftiladelsen, og derfor følger dispensationen datoen for udløb af råstofftiladelsen (08-12-2033).

Resumé

- Regionen meddeler hermed dispensation til at tilføre op til 200.000 m³ uforurennet jord til råstofgraven på de vilkår, der fremgår af dette brev.
- Dispensationen gælder inden for arealet, der er vist i figur 1.
- Region Syddanmark har den 08-12-2023 givet tilladelse efter råstofflovens § 7, stk. 1 til indvinding af op til 80.000 m³ ler årligt på ejendommen. Tilladelsen er gældende indtil den 08-12-2033, hvor arealet skal være efterbehandlet. Jævnfør tilladelsen skal der efterbehandles til delvist natur og jordbrugsmæssig drift, som vil være i harmoni med det omkringliggende landskab.
- Dispensationen gælder frem til det tidspunkt, hvor arealet skal være efterbehandlet jf. råstofftiladelsen, senest den 08-12-2033.
- Du er forpligtet til årligt at indberette om modtagelsen af tilført jord og råstofgravens restkapacitet til Region Syddanmark.
- Vi gør opmærksom på, at vi gemmer materialet om din ejendom i regionens database. Oplysningerne vil blive tilgængelige på Region Syddanmarks hjemmeside.

Figur 1: Dispensation til at tilføre jord inden for rødt skraveret areal

Der er efter jordforureningslovens § 52 stk.3 knyttet følgende vilkår til dispensationen:

Vilkår om jordens kvalitet

1. Til efterbehandling af råstofgraven må der tilføres uforurenede jord fra ikke-analysepligtige områder.
2. Endvidere må der tilføres uforurenede jord fra analysepligtige¹ områder, der overholder grænseværdierne for kategori 1 jord, jf. tabel 3 i jordflytningsbekendtgørelsen.² Vi gør dog opmærksom på, at "50%-reglen" ikke finder anvendelse for jord til råstofgrave i Region Syddanmark.
3. Er der andre stoffer i jorden jf. historikken end dem, der er anført i ovennævnte bekendtgørelse, skal man for immobile stoffer anvende de jordkvalitetskvalitetskriterier og for flygtige stoffer de grundvandskvalitetskriterier, der er listet i Miljøstyrelsens til en hver tid gældende "Liste over kvalitetskriterier i relation til forurenede jord og kvalitetskriterier for drikkevand"³. I tvivlstilfælde skal Region Syddanmark kontaktes.

¹ Jord, der enten er forurenede, kortlagt efter jordforureningsloven, er fra offentlig vej, er områdeklassificeret eller stammer fra modtageanlæg for jord.

² Bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

³ "Liste over kvalitetskriterier i relation til forurenede jord og kvalitetskriterier for drikkevand" fra MST.

4. Der må ikke modtages restprodukter (f.eks. asfalt, boremudder og slagger) eller andet affald (f. eks. murbrokker og plastic), jorden må ikke indeholde fremmedlegemer som f.eks. træ m.v. og der må ikke være misfarve eller mislugt, fx af olie eller kloak.
Der må ikke modtages jord med et forventeligt indhold på mere end 2 % organisk materiale (f.eks. kompost, gytje og tørv) i råstofgraven. Forbuddet gælder dog ikke slutafdækning, jf. vilkår 5.

Der skal udtages prøver til analyser af den modtagne jord, hvis det ikke ud fra en visuel inspektion, gennemgang af medfølgende blanketter eller oplysninger om jordens oprindelse i øvrigt med høj grad af sikkerhed kan konstateres, at den modtagne jord indeholder under 2 % organisk materiale.

5. Muldjord må ikke indbygges i råstofgraven, men skal anvendes til slutafdækning (maksimalt 30 – 50 cm tykkelse).

Vilkår om jordens placering og mængde samt afspærring

6. Den tilførte jord må modtages inden for det indrammede område, som er vist på figur 1, og opfyldningen skal foregå i overensstemmelse med vilkår vedr. efterbehandlingsplanen, der fremgår i råstofforordningen af den 08-12-2023.
7. Der må ikke tilføres mere jord end nødvendigt for at sikre den løbende efterbehandling i henhold til den gældende indvindingstilladelse og efterbehandlingsplan.
8. Når råstofgraven er ubemandet, skal den være lukket med aflåst bom eller lignende, således at det ikke er muligt at læsse jord af.

Vilkår for egenkontrol

9. Firmaet NCC udarbejder en instruks for egenkontrol, som indeholder beskrivelse af omfanget af tilsyn ved tippen, hvilke indikationer der fører til, at vognlæs med jord (såvel analysepligtig som ikke-analysepligtig) afvises, hvordan en afvisning af vognlæs skal foregå, og hvem der informeres herom.
10. Det er NCC's ansvar, at alle personer, der har med jordmodtagelse at gøre i graven, er bekendt med og lever op til instruksen for egenkontrol.
11. Instruks for egenkontrol skal sendes til og godkendes af regionen inden råstofgraven kan modtage uforurennet jord.
12. Al analysepligtig jord skal være ledsaget af et udfyldt skema for "Levering af fyldjord" se vedlagte skema, kommunens anvisningsskema eller en anmeldelse på Jord-web.
13. Jorden skal som minimum være analyseret og kategoriseret i henhold til § 10 i Bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord, jf. tabel 3 i jordflytningsbekendtgørelsen.

14. Ikke analysepligtig jord skal være ledsaget af skemaet "Levering af fyldjord" eller kommunens anvisningsskema med en beskrivelse af jordens historik.
15. Analysepligtig jord, der ved ankomsten ikke er analyseret, skal afvises. Afvises jorden skal den anvisende kommune orienteres med henblik på anvisning af alternativ bortskaffelse til den afviste jord.

Opbevaring og afrapportering af egenkontrol

16. Skemaerne for "Levering af fyldjord", kommunens anvisningsskema eller evt. udskrift fra Jord-web samt medfølgende analyseblanketter jf. jordflytningsbekendtgørelsen⁴ skal opbevares i mindst 3 år og skal efter anmodning være tilgængelige for Region Syddanmarks tilsyn.
17. Hvert år skal der senest den 1. marts indberettes et skema med oversigt over den tilførte mængde og en vurdering af, hvor stor restkapaciteten er. For hvert jordparti (jord fra samme adresse) skal skemaet oplyse om bygherre, opgravningsadresse, transportør, samlet jordmængde og leveringsperiode.

Indberetningen sker direkte på Region Syddanmarks hjemmeside:
<http://regionsyddanmark.dk/wm255544>

Opfyldelse af vilkår, ændringer, tilbagekaldelse og lovliggørelse

Såfremt vilkårene for modtagelse af jord i råstofgraven ikke overholdes, kan dispensationen tilbagekaldes, og der vil blive stillet krav om lovliggørelse.

Region Syddanmark kan ændre foranstående vilkår eller tilføje nye, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre, at der ikke tilføres forurenede jord i råstofgraven.

Vilkårene betyder, at NCC skal godkende modtagelsen af jorden, inden den indbygges i råstofgraven. Virksomheden skal tjekke oplysningerne om den tidligere og nuværende anvendelse af det sted, hvorfra jorden stammer samt analyseresultaterne.

Vi gør opmærksom på, at NCC er ansvarlig for, at jorden ikke indeholder fremmedlegemer eller er forurenede.

Offentliggørelse og klagevejledning

Hvis du/ I ønsker at klage over denne afgørelse, kan du/ I klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. jordforureningslovens § 77.

Du/ I klager via Klageportalen, som du/ I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du/ I logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du/ I plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du/ I klager, skal du/ I betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed. Du/ I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, grundejer, enhver der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, kommunalbestyrelsen og embedslægen.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

En klage over en afgørelse efter § 52 har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse om andet. Hvis ansøger vælger at udnytte dispensationen inden klagenævnets afgørelse foreligger, sker dette for ansøgers egen risiko.

De involverede parter modtager en kopi af regionens udtalelse og har derefter en frist på tre uger til at kommentere regionens svar over for klagenævnet.

Vi sender besked HVIS der indkommer klager.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt senest 12 måneder efter, at endelig afgørelse er truffet.

Oplysninger om råstofgraven offentliggøres

- Dispensationen kan ses på regionens hjemmeside, så det fremgår, at vi har vurderet, hvorvidt råstofgraven må modtage uforurenet jord.
- Databeskyttelsesloven giver dig nogle rettigheder i forhold til de oplysninger, som Region Syddanmark indsamler, behandler og videregiver. Du kan læse mere på: mr.rsyd.dk/gdpr/Behandling-af-personoplysninger-jord.html.

Sagens baggrund

Tilførsel af såvel forurenet som uforurenet jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt⁵. Region Syddanmark kan meddele dispensation fra forbuddet⁶, såfremt der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og andre tilsvarende miljømæssige hensyn ikke taler imod.

Ansøgningen

NCC har den 27-10-2022 ansøgt om dispensation for tilførsel af ren jord til den aktive råstofgrav, efter jordforureningslovens § 52. Region Syddanmark har modtaget ansøgning om tilførsel af 200.000 m³ (30.000 tons pr. år) uforurenet jord fordelt over en 10-årig periode med en forventet slutdato den 01-01-2033. Ansøgningen gælder for matrikel nr. 11d, Bjerreby By, Bjerreby, som er markeret på figur 1. I bilag til ansøgningen uddybes, at der kun planlægges

⁵ Jordforureningslovens § 52

⁶ Jordforureningslovens § 52, stk. 2. nr. 3

udført returkørsel i forbindelse med afhentning af bentonit, da der skal være bemanning på pladsen.

Vidensgrundlag

I forbindelse med udarbejdelse af ny råstof indvindingstilladelse, har det rådgivende ingeniørfirma NIRAS for NCC Industry A/S udfærdiget en rapport omhandlende grundvandsforholdene, der indgår i miljøkonsekvensrapporten udfærdiget af det rådgivende ingeniørfirma Rambøll⁷. I rapporten er der bl.a. skrevet afsnit om de lokale geologiske og hydrogeologiske forhold, hvor der bl.a. inddrages boringsinformationer, geofysik samt relevant litteratur for området. I regionens vurdering af, om der kan meddeles dispensation fra jordforureningslovens § 52, er der taget udgangspunkt i dette arbejde.

Drikkevandsinteresser, vandindvinding og overfladevand

Området er delvist beliggende inden for indvindingsoplandet til Bjerreby Vandværk og nitratfølsomt indvindingsopland (NFI). Ansøgningsområdet grænser endvidere op til Det Sydfynske Øhav, der ligger øst for. De nævnte områder fremgår på nedenstående figur 2.

Figur 2 – Projektområde (grønt), Indvindingsopland (blåt), NFI (røde striber), Det Sydfynske Øhav (mørkeblåt), Bufferzonen (grønne prikker)

Bjerreby Vandværk har en kildeplads, der ligger ca. 1 km nordvest for projektområdet. Der er tre indvindingsboringer på kildepladsen (DGU nr. 172.193, 172.260, 172.313). Boringerne indvinder fra ca. 18 meters dybde fra grundvandsmagasin Sand 2, der er det magasin, som der primært indvindes fra på Tåsinge. Grundvandsforekomsten, som der indvindes fra til Bjerreby Vandværk, er i den geologiske model fra Miljøministeriets grundvandskortlægning i 2020 vurderet at ligge vest for og nord for projektområdet. Magasinet er vurderet at have en mægtighed på ca. 1 meter inden for projektområdet.

Nær projektområdet findes der nedenstående private indvindingsboringer/brønde:

⁷ Miljøkonsekvensrapport for Bjerreby Bentonitgrav, Rambøll, Maj 2023

DGU nr.	Boringsdybde	Afstand til projektområde	Anvendelse
172.443	5,6 m	Ca. 300 m sydøst for	Privat husholdning
172.440	3,9 m	Ca. 800 m sydvest for	Privat husholdning
Staboltvej 36 - 1	3,1 m	Ca. 200 m øst for	Privat drikkevandsbrønd
Staboltvej 36 - 2	-	Ca. 200 m øst for	Drikkevandsbrønd. Rørforbindelse fra brønd 1 til 2.
Berrebyvej 111	-	Ca. 550 m nord for	Privat husholdning
Parcelvej 1	-	Ca. 600 m nord for	Privat husholdning
Bjerrebyvej 115	-	Ca. 650 m nord for	Privat husholdning

Idet projektområdet er beliggende uden for bufferzonen til målsat overfladevand vurderes det, at tilførsel af uforurennet jord til projektområdet ikke vil medføre en negativ påvirkning af nærliggende overfladevand.

Geologiske/hydrologiske forhold

I projektområdet består de øverste ca. 2 meter jordlag af muld og moræneler. Herunder findes bentonitler med en mægtighed på minimum 46 meter tykkelse. Bentonit er en fed, plastisk marin paleogen ler fra Holmehus og Ølst formationerne. De øvre lag af bentonit er blevet skubbet op i 5 flager af gletsjerfremstødende "Det Ungbaltiske Fremstød" og "Bælthav Isstrømmen", der begge kom fra en sydøstlig retning. De øverste 46 meter bentonit hælder således i en sydøstlig retning.

Bentonit har den fysiske egenskab, at det er vandstandsende. Dermed forventes vand i projektområdet primært at strømme i:

- smeltevandslag, der kan være opskudt mellem lag af bentonit
- kvartært smeltevandssand, der er aflejret senere under istiderne
- lag af glauconitsand, der er mere grovkornet end bentonit

I boringen med DGU nr. 172.373, også kaldt Bjerreby 1-boringen, der ligger centralt i projektområdet, er der truffet 0,2 m muld underlejret af 1,5 m moræneler. Herunder er der truffet bentonit til boringens afslutning i 48 meters dybde. Bentonitaflejringerne er afbrudt af flere lag/slirer af det, der af GEUS er tolket som smeltevandssand. Aarhus Universitet har også tolket jordprøver fra boringen, hvor de tolker 3 glaukonitlag på op til ca. 1 meters tykkelse, der er særligt karakteristiske ved sit grønne udtryk. Det er usikkert, om de af GEUS tolkede sandlag også kan være glaukonitlag. Glaukonit- og sandlagene er vandførende, men lagene er skråtstillede, og dermed har lagene ikke den store horisontale udbredelse, der kan anses som et sammenhængende grundvandsmagasin.

Nord for projektområdet er der i boringerne med DGU nr. 172.392, 172.398 og 172.400 fundet lag af smeltevandssand på mellem 1,2 til 2,8 meters tykkelse over bentonitlaget, hvor det er muligt at pejle et grundvandsspejl. I de øvrige nærliggende boringer nord for samt boring DGU nr. 172.381 syd for projektområdet er der kun truffet moræneler og/eller smeltevandsler over bentonitaflejringerne. Sydøst for projektområdet er der i boring med DGU nr. 172.443 ligeledes truffet vekslende moræneler og smeltevandssand. I miljøkonsekvensrapporten tolkes på udførte geofysiske data for området, hvor de skråtstillede lag af bentonit fremtræder meget ty-

deligt, og hvor tilstedeværelsen af terrænnære sandlag over bentonitlagene særligt nord for projektområdet bekræftes. De vandførende terrænnære sandlag fremstår sporadisk og afgrænsede på de geofysiske data og vurderes således ikke at være sammenhængende over større afstande. Det vurderes endvidere, at magasinet Sand 2 ikke er til stede inden for projektområdet, men at det tolkede magasinlag i Miljøministeriets grundvandskortlægning fra 2020 skyldes et resultat af interpolerede og ekstrapolerede tolkninger.

Regionens konklusion

Ved gennemgangen af de geologiske/hydrogeologiske forhold samt drikkevandsinteresser og overfladevand erfares det, at der i projektområdet findes skråtstillede aflejringer af bentonitflager indeholdende interne slirer af smeltevandslag og/eller glaukonitsand med en mægtighed på minimum 46 meter. Sandslirerne vurderes ikke at udgøre et sammenhængende magasin, der forventes at kunne indgå i en fremtidig indvinding.

Nær projektområdet findes lokale smeltevandsaflejringer, hvorfra der kan indvindes nok grundvand til almindelig husholdning for en husstand. Dette bekræftes ved, at der findes flere private husholdningsboringer i nærområdet. Ud fra en gennemgang af nærliggende boringer og geofysik vurderes det, at de nævnte smeltevandsaflejringer ikke udgør et større sammenhængende magasin, der findes inden for projektområdet. Idet disse aflejringer ikke findes inden for projektområdet, og i givet fald ikke er sammenhængende, vurderes det, at der ikke er hydraulisk kontakt til de afgrænsede smeltevandsaflejringer, som naboejendomme indvinder grundvand fra. Tilførsel af ren jord vurderes således ikke at påvirke indvindingen fra de private indvindingsboringer i området. Tillige vurderer vi ud fra den geologiske og hydrogeologiske redegørelse, at der kan tilføres ren jord i den del af projektområdet, der er klassificeret som indvindingsopland til Bjerreby Vandværk og nitratfølsomt indvindingsopland, da grundvandsforekomsten Sand 2 ikke er påvist i dette område.

Opsummerende mener vi, at der i denne sag ikke er væsentlige forhold, der taler imod, at regionen giver dispensation fra jordforureningslovens forbud mod jordtilførsel til råstofgraven. Region Syddanmark kan derfor meddele dispensation på de ovenfor nærmere fastsatte vilkår til modtagelse af ren jord i råstofgraven på den ansøgte del af matr.nr. 11d Bjerreby By, Bjerreby. I ansøgningen om dispensation ansøges om en slutdato den 01-01-2033. Det understreges, at dispensationen gælder frem til den 08-12-2033, hvor indvindingstilladelsen udløber.

Vi gør opmærksom på, at der i fremtiden kan komme ny viden og lovændringer, der ændrer på vurderingen af, hvorvidt jordtilførslen udgør en risiko for mennesker og miljø.

Vil du vide mere?

Oplysninger om meddelte dispensationer ligger på Region Syddanmarks hjemmeside <http://regionsyddanmark.dk/wm251904>. Den fulde lovtæst for jordforureningsloven og råstofloven kan findes på www.retsinfo.dk.

Har du spørgsmål til dette brev, er du velkommen til at ringe direkte til Andy Heineth på tlf. 29 20 19 06 eller e-mail: ahe@rsyd.dk.

Venlig hilsen

Andy Heineth
Geolog

Bilag:

- Om databeskyttelsesforordningen
- Skemaet - "Levering af fyldjord"
- Korrespondance m. Svendborg Kommune, Svar på bemærkninger til udkast til dispensation for Bjerreby Bentonitgrav

Kopi af brev:

Ejer: Keld og Ingrid Dieckmann, Stjoul Fiskervej 3, Tåsinge, 5700 Svendborg

Sundhedsstyrelsen - trsyd@stps@dk,
att.: Styrelsen for Patientsikkerhed
Tilsyn og Rådgivning Syd , Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding

Svendborg Kommune, att.: Jakob Nørby, jakob.norby@svendborg.dk